GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

1800. No. 103

BATAAFSCHE LEEUWARDER COURANT.

EERSTE DEPARTEMENT VAN DE EEMS.

DONDERDAG DEN 28 AUGUSTUS.

HET DERDE JAAR DER EEN EN ONDEELBAARHEID

DUITSCHLAND EN BYGELEGENE LANDEN.

STUTGARDT *den* 12 *Augustus.* De Brand in het Zwarte Woud, die hier en elders thans den aandagt voornamentlyk naar zich trekt, is zo buitengewoon hevig, en zo verschriklyk in zyne gevolgen, dat het niemand geheel onverschillig kan zyn, om daar van het wezenlykste te vernemen; wy zullen derhalven hier nogmaals op die gebeurtenis te rug komen. Het was des morgens van de vierde dezer, dat men de Brand aan de Opper Murg, en wel in het Dal Schonmunzach, het eerst ontdekte; dezelve verspreidde zich van daar aan [illegible] naar de omliggende Dalen en Gebergten met zo veel snelheid, dat tegen den middag van dien dag reeds eene streek van 5 mylen in den omtrek geheel in den Brand stond. Byna terzelfder tyd geraakten ook de Bosschen in het Dobel-dal, aan den linker Oever der Murg by Huzenbach, in Brand, waar zich het vuur met onweerstaanbaar geweld, ter rechter naar het Zeebach-dal, en ter linker naar het Opper-Murg-dal en de Sulzer en Rother Bosschen, verspreide; door de spoedige hulp, die van alle kanten ter stuiting van dezen Brand, waar van men in die streken geen voorbeeld kend, aangebragt wierd, en door de zwaare daauw, die men in de nagten na den 6 had, gelukte het den Ingezetenen, de Steedjes Huzenbach, Röth, Reichenbach en Beyersbrum te redden, die zonder dat zeker een prooi der vlammen zoude geworden zyn. Door de aanhoudende droogte was het echter onmogelyk, om den Brand meester te worden; en men twyfeld of dit, zo lang er geen Regen valt, wel volkomen zal kunnen plaats grypen. De [illegible] dat men de Brand, zonder gevaar, niet nader dan een [illegible] veele Vaartuigen en Huizen, die in het Water gebouwd [illegible] in de assche gelegd. Eene menigte Huizen, en de Hutten der [illegible] die aan en in de Bosschen staan, zyn mede afgebrand. De Fransche [illegible] in Freudenstadt heeft eenige Troepen afgezonden, om de Ingezetenen [illegible] te keer gaan van den Brand te helpen. Opmerkelyk is het, [illegible] onderscheiden plaatzen genoegzaam te gelyk het vuur is uitgebarsten. [illegible] door dezen Brand veroorzaakt is onnoemlyk; men berekend, dat de afgebrande en nog brandende Bosschen eene vlakte van omtrent 36000 Morgen beslaan.

Volgens de heden ingekomen tydingen, is de Brand in het zwarte Woud nog niet geblust; het vuur is veel meer op verscheiden punten, waar men het meester meende te zyn, op nieuw uitgebroken.

Den 13 *Augustus.* De Fransche Troepen, die zich omstreeks Ludwigsburg bevonden, zyn gisteren ochtend op marsch gegaan, en zyn den Necker gepasseerd. —— De Generaal *Drouet* heeft insgelyks Ludwigsburg verlaaten. —— De Generaal *Lacoste* is van Winnenden alhier aangekomen.

FRANKFORT *den* 12 *Augustus.* Gisteren avond heeft de Divisie van den Generaal *Souham* onze Stad verlaaten, en een uur daar na kwamen 1500 Man Fransche Troepen in Soldy van Holland, dezelve vervangen; een weinig laater kwamen nog 200 Man ligte Artillery: Alle zyn zy by de Burgers geinkwartierd. —— De Divisie van *Souham* heeft zich na de Bergstraats begeven.

Gisteren zond de Senaat eene Deputatie aan den Generaal *Angereau*, welkers Hoofdkwartier te Höchts is, en dezen ochtend is die Generaal, vergezeld van eenen luisterryken Staf, in deze Stad aangekomen, en is gelogeerd in het Roode Huis.

Den 13 *Augustus.* De Generaal *Angereau* heeft by een Besluit van heden gelast:

1. Dat het de Militaire Posten van het Fransche Leger verboden wordt, aan den loop der Koopmanschappen, of vertier van Eetwaaren, te Frankfort uit of inkomende, het zy met Wagens, het zy met Schuiten, op welke eene wyze ook, eenigen hinder toe te brengen.

2. Alle voorige beschikkingen strydig tegens dit Artikel, worden voor nul en krachteloos verklaard.

(*was get.*) ANGEREAU.

DENEMARKEN.

COPPENHAGEN *den* 12 *Augustus.* Lord *Witworth* kwam den 10 dezer met het Engelsche Fregat *the Andromedet* te Elzeneur aan. —— Nauwelyks aan Land gestapt zynde, sloeg de ze Onderhandelaar den weg na Coppenhagen in, alwaar hy reeds is aangekomen; gisteren avond kwam mede een Engelsch Courier over Land aan. —— De Cabinets-courier *Glass*, en de Lieutenant der Marine *Lelienschild*, zyn beide reeds na Zweeden en Petersburg vertrokken.

De Admiraliteit heeft orders gegeven, om in allerhaast 6 Schepen van Linie uit te rusten: Deze zyn *de Nephtunus*, *Wildemar*, *Odin*, *Dithmarchen*, *Fyhnen*, en *Louisa Augusta*.

Eergisteren avond kwamen 3 Russische Oorlogschepen uit de Noord Zee op de Rhede van Elzeneur aan.

De Deensche Cancelary heeft de vereischte Paspoorten voor de twee Fransche Schepen *le Naturaliste*, en *le Geographe*, die onder orders van den Capitein *Baudin*, eene Reize rondsom de Waereld moesten doen, afgezonden. —— In deze Paspoorten wordt wel uitdrukkelyk aan alle Deensche Onderdanen bevolen, om aan die twee Fransche Schepen alle ondersteuning en bystand, die zy mogten nodig hebben, te verleenen.

Het Gouvernement heeft orders gegeven om 1100 Tonnen Koorn na Rendsburg, een gelyk getal na Sleschwich, en 50 Tonnen na Hardersleben te zenden, om tot Brood voor de Troepen in de Hertogdommen Holstein en Sleschwich te dienen.

FRANSCHE REPUBLIEK.

PARYS *den* 19 *Augustus.* Het Officiele Dagblad van heden geeft ons een omstandig verslag op van het verhoor van den Burger *David*, Hoofd commissaris der Marine, en den Burger *Hermite*, Scheeps Capitein, Chef van den Staf te Duinkerken, op last der Consuls gehouden. —— Deze zyn ondervraagd over de omstandigheden, welke het vertrek der Fregatten na Vlissingen, welkers uitrusting in de eerste Haven gelast was, zyn voorafgegaan. De Consuls van hunne antwoorden geinformeerd zynde, hebben gelast, het Arrest der Burgers *David* en *Hermite* op te heffen.

De Generaal *Berthier* is heden ochtend met eene gewigtige Zending na Madrid op Reis gegaan.

De Minister van Binnenlandsche Zaaken brengt een Werk in gereedheid, het welke van het grootste nut zal zyn, namentlyk: de vermindering der hoeveelheid Koperen Munt, welke thans in den omloop van het Geld veel hinder toebrengt. —— Deze nieuwe weldaad, gevoegd by de betaaling der Renten in Specien, zal het Fransche Volk byzonder tot genoegen verstrekken.

Verscheiden Buitenlandsche Gazettes geven heden als eene zekere zaak op, dat veele Russische Troepen den Weichel gaan overtrekken, om zich na de Oostenrykche Staaten te begeven; een derzelver geeft zelfs de Lyst van alle Regimenten op, welke orders hebben om te marcheren, en welkers total 80,000 strydbaare Mannen beloopt. —— Volgens deze Buitenlandsche Schryvers haare gedagten zou dit Leger haare Winterkwartieren in het Oostenrykche, in Moravien en in Bohemen nemen. —— Wat er ook van zy de Gazette van Crakou spreekt van eene verzameling van Russische Troepen in Polen; dan spreekt nog niet van hunnen intrek in het Oostenrykche; en de Weener Berichten houden dies aangaande een diep stilzwygen.

Van Ancona verneemd men, dat er te Loretto en daaromstreeks vry ernstige beroertens zyn ontstaan, waar van men tot nog toe de beweegreden en omstandigheden niet weet. —— Dit weet men, dat er Troepen tegens de Oproerige hebben moeten optrekken, waar van een groot aantal in stukken is gehakt, en de overige zyn verstrooid.

Men wil alhier in het zekere weten, dat zo den Oorlog voortduurt, veertig duizend Franschen zullen voortrukken om over den Kerkelyken Staat in het Koningryk van Napels in te dringen. —— Dit is zeker, dat het Fransche Leger in Italien het welke reeds zeer talryk was, nog dagelyks versterkingen bekomt.

Te Calais zyn drie Engelsche Parlementair-Schepen aangekomen, aan Boord hebbende 350 uitgewisselde Fransche Zeelieden.

STRAATSBURG *den* 13 *Augustus.* Men verwacht met ongeduld na het antwoord van het Weener Hof op het *ultimatum*, waar van den Burger *Dupe* overbrenger is. Voor eenige dagen passeerde alhier een Adjudant van den Generaal *Moreau*, aan *Saint Suzanne* afgezonden; volgens zyn bericht beschouwde men by het Leger den Vrede als zeer naby. —— Het geene deze aangenaame verwagting nog bevestigd, is, dat de Oostenrykers de Werken en [illegible]

Ingevolge een Extract eener Missive van den rechter Rhyn-oever [illegible] komen, duurde den verschrikkelyke Brand, die zo veele verwoestingen in de Bosschen by Freudenstad en den Knieber aanrecht, reeds 10 dagen, en gisteren avond was dezelve nog niet gedempt. —— Alles is van rondsomme op de been om door omverhakkingen, en het graaven van ruime Slooten, dien uit te dooven; dan tot hier toe zyn alle pogingen vruchteloos geweest. —— Men spreekt van eene uitgestrektheid van 8 of 10 Mylen, welke ten prooy der vlammen is geworden.

De linker Rhyn-oever is van deze geessel niet verschoond gebleven, reeds 2 of 3 maalen heeft het vuur het fraaye Bosch van Hagenau verwoest. —— In de Departementen van den Boven-rhyn heeft de Brand 60 Morgen Houtgewas vernield. —— Te Keizersberg en te Wörth, twee Mylen van hier, heeft mede een hevige Brand gewoed: De buitengewoone hitte en langduurige droogte, heeft zeer veel tot verspreiding van denzelven toegebragt, daar niet alleen het Houtgewas, maar zelfs het Aardryk onder dezelve zo uitgedroogt was, dat het minste vonkje hetzelve deed vuur vatten.

De Oogst is overvloedig geweest: De Zak Koorn weegt 190 Ponden; Haver is er in overvloed, doch de Boonen zyn verdroogt; Raapen heeft men na den Oogst op het Koornland niet kunnen Zaayen, het geene veel schaade aan het Voedzel der Beesten toebrengt: De Aardappelen verdroogen in den grond; en van den Tabak word niets: De Wyn zal niet overvloedig zyn, doch zeer goed.

BRUSSEL *den* 19 *Augustus.* Volgens de Berichten van den rechter Rhyn-oever heden ochtend aangekomen, is het grootste gedeelte der Fransche en Bataafsche Troepen na Frankfort en daaromstreeks vertrokken. —— Een ander Corps Troepen marcheerd direct na den Boven-main, om aldaar die Positien te betrekken, welke, volgens een der Artikelen van den Wapenstilstand bepaald zyn.

In eene Missive uit Frankfort leest men het volgende Artikel: „ Men moet den Franschen Soldaat in allen opzigte pryzen, en zo wel haare Krygstucht en vreedzaam gedrag „ in het midden der Steden, als haare dapperheid in het midden der Gevechten bewonderen. —— Eene andere niet min belangryke opmerking is, dat de geest, die thans in „ de Fransche Militairen heerst, juist die is, die in het midden des Vredes het Gebouw „ moet grondvesten, het welk de Oorlogsdaaden dier dapperen zo veel moeite gekost heeft „ om op te rechten."

Van de Oude Grenzen van Frankryk meld men, dat er by Amiens dagelyks nieuwe Troepen aankomen, die tot de vormering van een nieuw Reserf-leger, aldaar onder bevel van den Generaal *Murat* bestemd zyn: Het Hoofdkwartier zal te Amiens zyn, en het Leger zal zich tot aan de Zomen der Rivier de Somme uitstrekken.

Te Brussel is een der wreedste misdaaden gepleegt: Een Paruikemaker die met eene gehuwde Vrouw, doch die van haare Man gesepareerd was, huis hield, kreeg met haar verschil en bragt haar in zyn Kamer door een Pistoolschoot om het leven: Deze Ongelukkige op staande voet niet dood zynde wierd door haaren Beul opgenomen, en met het Hoofd tegens de Muur geslagen, zo dat zy eindelyk op de verschrikkelykste wyze den geest gaf. Op het geschreeuw der Zieltogende kwamen eenige Gend'Armes toeschieten en sloegen op de Deur: Dan de Moordenaar de gewapende Magt hoorende laade het Pistool, strekte zich over zyne ontzielde Minnaresse uit, schoot zich voor het Hoofd, en maakte dus mede een einde van zyn leven.

Op bekomen bericht, dat eene talryke Engelsche Uitrusting gereed was om in Zee te steken, en dat alles deed vermoeden, dat het op de Zeeuwsche Eilanden gemunt was, is de Fransche Generaal *Desjardins*, op last van het Uitvoerend Bewind der Bataafsche Republiek, van Bergen op den Zoom na het Eiland Walcheren vertrokken, om het Opperbevel over de Fransche en Bataafsche Troepen in Zeeland, op zich te nemen. —— In de Willemstad zyn Versterkingen ingescheept, die zich na Vlissingen en Middelburg begeven.

Volgens de nauwkeurigste informatien zou de sterkte der Vyandelyke Uitrusting bestaan uit byna 15.000 Man Engelsche Troepen, en 5 Regimenten Hollandsche Emigranten, op het Eiland Wight geformeerd, en die onder de bevelen van den Erfprins van Orange staan. Wat er ook mag gebeuren, de maatregelen ter verdediging van Zeeland zyn zodanig, dat men alle redenen heeft van te geloven, dat de Engelschen niet meerder voordeel by deze Expeditie zullen vinden, als zy in den voorgaanden Jaare op de Helder en in Noord-Holland genoten.

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

DEN HAAG *den* 25 *Augustus.*

BEKNOPT EXTRACT *van het verhandelde in de* VERGADERINGEN *van het* VERTEGENWOORDIGEND LICHAAM.

EERSTE KAMER.

Zitting van Donderdag den 21 Augustus.

President *E. Lewe.*

By resumtie gedelibereerd zynde over het Rapport van den Burger Representant *van Royen* en verdere Gecommitteerden, op eene Missive van 't Uitvoerend Bewind, daar by, ter voldoening aan 't Decreet van den 26 September 1799, adviseerende omtrent eene verbeterde en min kostbaare inrichting van het Ambt van Postmeester van Staat: —— wordt dien conform geconcludeerd.

Tot Lid van de Commissie van Policie en Inspectie der Vergaderzaal, wordt, in plaats van den Burger Representant *Leemans*, benoemd de Burger Representant *de Jonckheere*.

Is gelezen eene Missive der Municipaliteit der Stad Haarlem, houdende eene opgaave van derzelver bezwaaren tegen het Plan van algemeene Belastingen : —— gehouden buiten deliberatie, zullende deze Missive echter voor de Leden ter visie leggen.

Is gelezen een Request van een aantal stemgerechtigde Burgers van den Haag, zich andermaal beklagende over het gedrag van het Departementaal Bestuur van de Delf, als hebbende hetzelve de Municipaliteit gelast, om de in Posten aangestelde Patriotten te doen vervangen door zodanigen, welke, uit hoofde van hunne verkleefdheid aan de oude Regeringsform, daar van zyn ontzet geworden, verzoekende deswegens de voorziening dezer Vergadering, en intusschen surcheance : —— gezonden aan 't Uitvoerend Bewind, om naar bevind van zaaken te disponeren.

TWEEDE KAMER.

President *J. Lublink de Jonge.*

Gelezen zynde een Besluit der eerste Kamer, waar by aan 't Uitvoerend Bewind, by de aanstaande Organisatie der Rechterlyke Magt, wordt overgelaaten de dispositie over alle Gevangenissen binnen de Republiek, en het aanwyzen derzelven aan de Departementaale Gerechtshoven en Burgerlyke Rechtbanken : —— wordt hetzelve, na bekragtiging der voorafgaande verklaaring van onverwylde noodzaaklykheid, gesteld in handen van den Burger Representant *Vitringa* c. s., ten fine van consideratien en advis.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrydag den 22 Augustus.

President *E. Lewe.*

By resumtie gedelibereerd zynde over het Rapport van de Burgers Representanten *van Galen* c. s., den 14 Augustus laatstleden uitgebragt, op de Requeste van *J. N. du Tour* en *J. P. van Heylckama*, zo voor hun zelven, als voor een aantal Ingezetenen van Gaasterland, daarby met allegatie van redenen verzogt hebbende, dat de executie van het Decreet des Vertegenwoordigenden Lichaams, van den 27 Juny dezes Jaars, tot het heffen eener Plaatzelyke Belasting gearresteerd, moge worden gesurcheerd, enz : —— Heeft de Vergadering, zich met hetzelve Rapport conformeerende, het verzoek der Requestranten gedeclineerd, en alzo gepersisteerd by het gemeld Decreet.

Tot President voor de volgende veertien dagen wordt verkoren de Burger Representant J. F. LEEMANS.

TWEEDE KAMER.

President *J. Lublink de Jonge.*

Is gelezen en bekrachtigd een onverwyld Besluit der eerste Kamer, houdende gunstige dispositie op twee Missives van 't Uitvoerend Bewind, by de eene verzogt hebbende, om de som van *f* 120,000, by Decreet van den 29 Maart voor de Werken te Hellevoetsluis geconsenteerd, te augmenteeren met *f* 12 498 - 6 - 10, en by de andere, om by de somma van *f* 1200,000, by de petitie van het afgelopen Jaar, en wel by de vierde post der derde som derzelve geaccordeerd, nog te mogen brengen *f* 18,125 - 12 - 4.

Tot Voorzitter voor de eerstkomende veertien dagen wordt benoemd de Burger Representant M. SIDERIUS.

LEEUWARDEN *den 27 Augustus.* In het officiele Dagblad van Parys van den 18 dezer vinden wy eene zeer merkwaardige vraage met deszelfs beantwoording, welke wy zo kort ons doenlyk is onze Lezeren tragten mede te deelen.

Vraage. Wat of de Zeelieden zo lange doch in de Havens leggen te kwynen? Wat moet men met die Marine doen, die de Schatten van den Staat uitput?

Antwoord. Een vry Mensch tracht na waarheid, zo hy die maar durft zeggen. —— Al wie, het zy uit vreeze, het zy uit achting, die hy aan zyne Meesters schuldig is, of door geweldenary der Wetten geketend word, zwygt, zo hy de leugen haat. —— Spreekt hy, zo word hy door de parthyzucht een Werktuig van schrik en intrigue: Dan de gelukkige dag is aangelicht waar op een deugdzaam Man opentlyk de waarheid huldemag doen.

Wanneer het Zee-wezen thans niet de vereischte diensten kan doen, het is om dat de wonden, haar toegebragt, haar buiten staat stellen om te kunnen dienen: Of moet men zich met reden beklagen over die geene, die in alles aan de wil van een ander onderworpen, niet anders vermogen, dan te gehoorzamen? De tegenspoeden, welke de Marine thans ondervind, hebben alleen haren oorsprong in de misdaden van dat Gouvernement, het welke nimmer een genoegzaam belang in dat gedeelte der openbare magt gesteld heeft.

Welk een treurig tafereel leverd het Zee-wezen niet op, welkers activiteit van zo veele onaangenaamheden en ontberingen is vergezeld, het welke zich zo edelmoedig aan geduurige fatigues, aan steeds opkomende gevaaren bloot steld, om zich tot een onderwerp van haat, ja wat meer is, tot verontwaardiging van andere Clasfen van Burgers te zien, en verre af te zyn van dien lof te verwerven, waar voor het anders zouden vatbaar zyn!

Ik roep alle onpartydige tot getuigen; is het niet aanstootelyk voor een Zeeman, door onkundigen, die niets verstaan in zyne operatien te worden gevonnist; door Leden te worden gecorrigeerd, die zelfs geene kunde van Plaatzen hebben, waar onoverkomelyke zwarigheden hem kunnen bejegenen, en die niet in staat zyn om over de uitgestrektheid en kracht der voor handen zynde middelen te kunnen oordeelen, zich schaamteloos van alle middelen van verdediging onttrekken.

Ik ontken niet, dat er in het Zee-wezen veele misslagen en vooroordeelen waren ingeslopen, ik herhaale het, zy kwamen uit het Gouvernement voort: Des zelfs plicht was het om na bekomene informatien eene noodwendige verbetering te ondernemen.

Het is niet noodwendig, dat een Gouvernement eensklaps eene buitengewoone uitgebreidheid en ligtvoorbygaande luister het Zee-wezen byzette. —— Dit moet trapsgewyze geschieden om de magt der nabuurige Staaten te evenaaren, of de onderhandelingen gewicht by te zetten; de Zeemagt moet geëvenredigt worden volgens de noodwendigheden van den Staat, volgens de wezenlyke Belangens, volgens de nuttige Alliantien of Verbintenissen, die uit de plaatzelyke gelegendheid zo van het vaste Land, als der Colonien voortvloeyen. —— Het is aan de inwendige Politie van een Staat deze magt vast te stellen, die volgens de Genie en middelen der Natie te Organiseren, en vooral op dusdaanig eene wyze, dat die verscheidenheid van oogmerken en gevoelens, die onstandvastigheid in hunne Bediening, die tot hier toe de rampzalige oorzaaken van nutteloosheid en vernietiging zyn geweest, worde voorgekomen. —— In waarheid wat ziet men thans betrekkelyk de Marine als eene menigte Ordonnantien en Besluiten, die met den uitersten spoed op den anderen volgen, welkers doel is om te houwen en omver te werpen, te laaken en goed te keuren na den geest en het algemeen gevoelen, die op dat tydstip heerschen.

Nimmer zal het Zee-wezen voorspoed genieten, dan wanneer zy volgens de Natuur harer Constitutie bestendig door Lieden zal worden bestierd, die zich in die loopbaane hebben geacht gemaakt, en voor de geest van Partyzucht niet vatbaar zyn.

Hoe verre zyn wy niet van den staat dezer zaken! En hoe kan men zich vleyen om over eenen Vyand te Zegevieren, die meer dan anderhalve Eeuw alles aan het onderhoud van het Zee-wezen opoffert? Daar wy niet dan eene gedurige verandering van Ministers zien, die (veronderstellende in hun uitgebreide kundigheden, en eenen schranderen geest) altoos de noodwendige tyd ontbreken om hunne bekwaamheden te ontwikkelen.

Ieder Minister vormeerd een nieuw Systema. —— De eene geloofd door eene reforme tot de volmaaking te komen, en koncigt zulks opentlyk aan; aanstonds komen de onstandigen op de baan, of men maakt zaamenrottingen, en de uitvoeringen van zyn ontwerp worden tegen gehouden. —— Poogt hy zyn hoofd boven te houden? Hy wordt overal beschreven; en zo er eenige tegenspoed komt, is zyne ongenade volledig, hy wordt vervangen.

Een ander vermeend langs eene veiliger weg daar toe te geraaken; by deeld gunsten uit, weigerd niets het geene men hem vraagd, schenkt Waardigheden, Eere, Pensioenen mildaadig weg, en denkt door zyne weldaaden de gunste van het Menschelyk Geslacht te verwerven. —— Dan hoe bedriegt hy zich! Hy trekt geen andere vrucht uit zyne zwakke toegevelykheid, dan om voor een ogenblik van vleyers en aanhangelingen omringt te zyn, dewelke op dat ogenblik, als hy word vervangen, hem verlaaten, om zich nedrig by zynen opvolger te voegen.

Om een Zee-wezen te onderhouden, moet men voor haar onafgebroken nieuwe bronnen bezuinigen; men moet middelen vinden om haar in eenen geduchten staat staande te houden; en om daar toe te komen moeten wy ons van alle valsche vooroordeelen ontdoen, ons vooral wachten om na de stemme van eene bekommerlyke en kwalyke bestierde spaarzaamheid te luisteren, en onze Vyanden navolgen. „ De Engelsche Natie, zegt de „ Abt *Raynal*, beschouwd haare Marine als het Bolwerk haarer veiligheid, als de bron „ haarer Rykdommen; zo wel in den Vrede als in den Oorlog, is zy de steun haarer „ verwachtingen; zy heeft zo gemakkelyk een Vloot als een Battaillon aangeworven; „ geen middelen nog onkosten worden gespaard, om Zeelieden te bekomen.

„ De fundamenten dezer Marine, voegd hy er by; wierden in het midden der laatste „ Eeuw gelegd, door die beroemde Acte van Navigatie, die den Engelschen alle de Pro- „ ducten van hun uitgebreid Ryk verzekerde, en hun een groot gedeelte van die van andere „ Ryken toezeilen." Deze Wet scheen alle Volkeren toetetroepen van om zich zich zelven te derken, intusschen is zy tot onze dagen toe voor andere Gouvernementen nutteloos, en geen hunner heeft die voor een regelmaate van zyn gedrag gehouden.

Het is mogelyk dat de oogen worden geopend; dan Groot Brittannien zal, steeds meer dan een Eeuw de vruchten harer voorzorge genoten hebben, en veeligt in dien tusschentyd eene genoegzame magt en kundigheden hebben verworven om *zyne voordeelen voor altoos uit te strekken.*

Het is dan niet te verwonderen, dat Engeland met zo veel voordeel tegens de overblyfzels van twee Zee-wezens worsteld; en vooral daar de weinige overeenstemming, welke onze Gouvernementen in de vereeniging, en in de operatien, die zy hebben voorgeschreven, hebben gesteld, voor een groot gedeelte de gevolgen hebben verydelt, die zy hadden kunnen behaalen, en dus daar door de Zegevieringen onzer Vyanden vermeerdert, die steeds gereed zyn om zich van onze minste misslagen te bedienen.

Het is in het Pestier onzer Magt, en in de verkeerde verkiezing van zommige Hoofden, dat wy vooral onze verwaarlozing en onze onbekwaamheid hebben getoond.

Hoe, in der daad, konden onze Gouvernementen, op eenen grooten afstand van het Centrum der Zee-operatien geplaatst; die zy alleen maar volgens Rapporten konden beoordeelen, en waar van zy noch de tyd, noch de middelen hadden de waarheid en de omstandigheden na te spooren, hoe konden zy de zwaarigheden uit den weg ruimen, en hinderpaalen voorkomen, die zich mogten voordoen? Men leerd dus de misslagen niet kennen, voor zy onherstelbaar zyn.

Dit voorgestelde moet de aandacht myner Medeburgeren bezig houden; het is de wensch van een onpartydig Man, en de vrymoedigste hulde welke men aan de waarheid kan toebrengen. — Dat men alle Generaals verzamele, die zich aan het hoofd onzer Legers hebben vertoond, of die na deze gevaarlyke betrekking reikhalzen, dat men hen dagvaarde om met eene vrymoedigheid, die nergens door word ingeteugeld, te antwoorden; en zo zy zeggen dat ik ongelyk heb, ben ik te vreden dat men my voor een Dwaas of Zot doe doorgaan.

Het *Journal des Hommes Libres* geeft ons in eene Missive van Amboine dezer dagen te Parys ontvangen, de volgende anecdote op, betrekkelyk eene verbaazende groote Slang te Goloncala op Celebes gezien.

Een Schip na die Haven cours zettende en ziende, dat men voor de nacht niet konde binnen loopen, bleef op den Oever ten Anker. —— Een der Matrozen kwam aan Land om Vruchten in de Bosschen te zoeken, en by zyne terugkomst leide hy zich onder een Boom neder om te slaapen, zo als het gebruik in het Land is: In den nacht zyne Medegenoten op het Vaartuig zyn geroep hoorende, liepen op staande voet ter zyner hulpe; dan het was al te laat om hem te redden, want hy was reeds door eene verbaazende groote Slang gesmoord —— Daar zy wisten, dat dat zoort van Slangen zynen prooy geen ogenblik verlaat voor dat het dien verslonden heeft, naderden zy stoutmoedig dat Monster, kapten hem het Hoofd af, en namen het met het Lichaam van den ongelukkigen Matroos na het Schip.

De Perzoon die ons het verhaal dezer gebeurtenis heeft doen toekomen, zach den anderen dag des ochtends het Hoofd van de Slang en het Lichaam van den Matroos; en het Lyk onderzoekende, bevond hy, dat op verscheidene plaatzen des Lichaams, de Tanden van het gedrocht diep in het Vleesch stonden, en het Lichaam droeg verscheiden kenmerken, dat het Monster-dier den Matroos had gesmoord, door zich rondsom zyn Hoofd, den Hals, de Borst en Dyen te slingeren. —— Deze zelve Perzoon opende de Kakebeenen van het Dier, en bevond die wyd genoeg om een Lichaam van de groote van een Menschenhoofd te kunnen omvatten; de lengte van het Dier was 28 à 30 Voeten; zyne dikte was gelyk aan die van een gewoon Mensch, doch langzaamerhand in dikte afnemende. —— De Matroozen van het Schip verzekeren, dat dit zoort van Slangen, de Menschen en Ossen verslind, na die gesmoord te hebben. —— Dit verhaal door onzen Correspondent ons toegezonden, en waar aan wy alle geloof willen hechten, bevestigt de verhaalen van onderscheiden Natuurkenners, die door zommige zyn in twyffel getrokken geworden.

*** Onze tweede ZOON zag het licht, op den 22sten dezer Maand.

C. COOTSTRA.
Leeraar der Hervormden te Oude Schoot.

Ter DRUKKERIJE *van* MATTHYS KOON, *in de Groote Kerkstraat, het tweede Huis van de Pylsteeg, te Leeuwarden.*